
Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

---

24 april 2025

Regionstyrelsens arbetsutskotts protokoll

Plats och tid Dagö, Rådhuset Visborg, 24 april 2025, klockan 09.00–15.00

Beslutande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande
Oscar Lindster (S)
Thomas Karlström (S), tjug ersättare
Håkan Ericsson (S), tjug ersättare
Eva Ahlin (C)
Fredrik Gradelius (C), tjug ersättare
Saga Carlgren (V)

Ersättare Maya Arfvidson (MP)

Övriga Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF
Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef, RSF
Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF
Charlotte Fahlen, ekonomichef, RSF, § 115
Mikael Wollbo, finans- och redovisningschef, RSF, § 115-117
Annelie Thomsson, enhetschef, RSF, § 115-117
Lotta Lutteman, kommunikationschef, RSF, § 122
Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 123-125
Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 129 - 135
Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 129 - 132
Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 133
Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 134
Jim Enström, strateg, RSF, § 135

Datum för justering 29 april 2025

Paragrafer § 115–139

Underskrifter Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Andreas Unger

Justerare Thomas Karlström

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2025-04-24
Protokollet anslås	2025-04-30
Anslaget tas ned	2025-05-22
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS AU § 115	Delårsrapport 1 2025 – RSF	5
RS AU § 116	Riktlinjer för kundfakturerings, kravhantering och inkasso	6
RS AU § 117	Begäran om borgen, Slite Idrottscenter AB	8
RS AU § 118	Taxa. Alkohollagen. Gårdsförsäljning.	10
RS AU § 119	Förbeställningstid för serviceresor med mera	11
RS AU § 120	Ansökning effektivitetsdelegationen	13
RS AU § 121	Utblick 2.0 - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	15
RS AU § 122	Uppdrag. Översyn kriskommunikationsplan	17
RS AU § 123	Uppdrag. Riktlinje resor i tjänsten	19
RS AU § 124	Återrapportering. Uppdrag. Översyn av rutiner gällande tjänsteresor	21
RS AU § 125	Återrapportering. Uppdrag. Samordning av bemanningsfrågor	23
RS AU § 126	Omdisponering av exploateringsbudget för år 2025	25
RS AU § 127	Informationsärende. Status exploateringsprojekt	27
RS AU § 128	Tillägg till exploateringsavtal	28
RS AU § 129	Handlingsplan för bostadsförsörjning	32
RS AU § 130	Regional cykelplan	35
RS AU § 131	Cykelfrämjande åtgärd väg 148	38
RS AU § 132	Remiss. Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt	41
RS AU § 133	Remiss. Revidering av länets Energi- och klimatstrategi	43
RS AU § 134	Remissyttrande. Föreskrifter och skötselplan för Bästeträsk nationalpark	44
RS AU § 135	Remissyttrande. Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning	48
RS AU § 136	Medborgarförslag. Restaurangtorg på Visby lasarett	49
RS AU § 137	Sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2026	51
RS AU § 138	Regiondirektörens information	53
RS AU § 139	Övrig fråga. Nämndinitiativ från Centerpartiet	54

RS AU § 115   Delårsrapport 1 2025 – RSF

Ärendenummer: RS 2025/16

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna delårsrapport 1.
-

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas delårsrapport 1 för regionstyrelseförvaltningen inklusive politikerorganisationen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Charlotte Fahlen, ekonomichef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-11

RS AU § 116 Riktlinjer för kundfaktureringskravhantering och inkasso

Ärendenummer: RS 2025/606

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Region Gotland ställer årligen ut cirka 270 000 kundfakturer. Av dessa betalas cirka 9 % för sent. Det innebär att regionen idag skickar ut cirka 24 000 påminnelser och 11 000 inkassokrav.

Nuvarande rutiner innebär att kunder kan betala sina fakturor upp till 28 dagar för sent utan några konsekvenser. För sent inkomna betalningar är förenade med kostnader som får bäras av hela skattekollektivet istället för de kunder som förorsakar kostnaderna.

För att kunna arbeta preventivt och öka andelen kunder som betalar sina fakturor i tid föreslås att påminnelseavgift införs. Införande av påminnelseavgift kräver en ändring i gällande riktlinjer för kundfaktureringskravhantering och inkasso. (RS § 260, 2022-09-28)

Regionstyrelseförvaltningen föreslår följande ändring i stycke 6.1 Påminnelse:

"Påminnelsefaktura ska skickas till kunden 5-7 dagar efter att en faktura förfallit till betalning. Påminnelsefakturan inkluderar lagstadgad påminnelseavgift samt dröjsmålsränta enligt gällande räntelag och inkassolag."

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att påminnelseavgift införs från 1 oktober 2025 då ett nytt avtal för inkasso- och påminnelsetjänster ingås.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att införande av påminnelseavgift kommer att ge en effektivare kravhantering och lägre administrativa kostnader. Bedömningen är att införande av påminnelseavgift kommer att öka betalningsviljan så att fler kunder betalar inom förfallotid och därmed blir skuldfria tidigare.

Införandet av påminnelseavgift syftar framförallt till att komma åt problemet med kunder som slarvar med sina betalningar eller utnyttjar generösa regler för kravhantering. För kunder med permanenta betalningssvårigheter finns alltid möjlighet att få anstånd med betalningar utan att drabbas av extra avgifter.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att påminnelseavgift införs från 1 oktober 2025 då ett nytt avtal för inkasso- och påminnelsetjänster ingås.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Förslaget är i enlighet med gällande lag. (Lag 1981:739 om ersättning för inkassokostnader m.m.)

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att påminnelseavgift kommer att ge in intäkt till regionen på cirka 500 000 kronor.

3. Barnperspektiv

Påminnelseavgift gäller för vuxna.

4. Jämställdhetsperspektiv

Inte aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Inte aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att färre påminnelser ger minskade brevutskick.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Mikael Wollbo, redovisningschef och Annelie Thomsson, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning att redaktionella ändringar ska göras i underlaget inför regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till Riktlinjer för kundfakturerings, kravhantering och inkasso

2025-03-05

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-21

RS AU § 117   Begäran om borgen, Slite Idrottscenter AB

Ärendenummer: RS 2025/134

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Begäran om kommunal borgen avslås.

Sammanfattning

Slite Idrottscenter AB har lämnat in en begäran om kommunal borgen, daterad 2025-01-13. Slite Idrottscenter AB är ett dotterbolag till IK Graip. Bolaget ansvarar för driften av bland annat IK Graip ishall.

Bolaget skriver i sin framställning att avsikten är att ta över ägandet av IK Graips anläggningar och i samband med detta ta över IK Graips skulder till bank.

Bolaget framför att Region Gotland ska upphandla tider i ishallen och på konstgräset och för att kunna möta kraven i upphandlingen krävs att investeringar görs. För att kunna finansiera ett övertagande av IK Graips anläggningar och genomföra nödvändiga investeringar anger bolaget att det kommer att behöva låna cirka 5 miljoner kronor och som säkerhet för banklånet vill bolaget få en kommunal borgen.

I samband med upphandling ska likabehandlingsprincipen tillämpas. Att gå i borgen för en anbudsgivares lån skulle innebära en direkt ekonomisk fördel för just den anbudsgivaren och skulle strida mot likabehandlingsprincipen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att begäran om kommunal borgen ska avslås dels för att det strider mot likabehandlingsprincipen vid upphandling dels för att Region Gotlands huvudprincip är att kommunal borgen ges till helägda dotterbolag i enlighet med regionens finanspolicy.

Bedömning

En kommunal borgen anses i kreditsammanhang som en mycket bra säkerhet för ett lån och ger låntagaren väsentligt lägre räntekostnader. I samband med upphandling ska likabehandlingsprincipen tillämpas. Att gå i borgen för en anbudsgivares lån skulle innebära en direkt ekonomisk fördel för just den anbudsgivaren och skulle strida mot likabehandlingsprincipen.

Region Gotland har som huvudprincip att endast bevilja kommunal borgen för helägda dotterbolag i enlighet med regionens finanspolicy.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att kommunal borgen till en potentiell anbudsgivare i samband med upphandling strider mot likabehandlingsprincipen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till beslut följer Region Gotlands finanspolicy.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Mikael Wollbo, redovisningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar att meningen: ”Enligt Region Gotlands finanspolicy beviljas kommunal borgen endast för helägda dotterbolag.” stryks.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med Oscar Lindsters ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Skrivelse från Slite Idrottscenter AB daterad 2025-01-13
Finanspolicy Region Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-07

RS AU § 118   Taxa. Alkohollagen. Gårdsförsäljning.

Ärendenummer: RS 2025/980

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regionfullmäktige antar miljö- och byggnämndens förslag till avgifter enligt alkohollagen för prövning av tillstånd till och tillsyn över gårdsförsäljning.
- Avgifterna gäller från och med den 1 juni 2025.

Sammanfattning

Inom ramen för miljö- och byggnämndens ansvar bereds för närvarande ett förslag om avgifter för tillstånd och tillsyn (MBN 2025/754) med anledning av att riksdagen den 23 april 2025 förväntas anta lagförslag om att tillåta gårdsförsäljning av alkohol (proposition 2024/25:86 och betänkande 2024/25:SOU24). De nya reglerna föreslås i så fall träda i kraft redan den 1 juni 2025.

Av propositionens lagförslag till 5 a kap. 17 § alkohollagen följer att regionen ska få ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd enligt de grunder som beslutas av fullmäktige. Regionen får även ta ut en avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har tillstånd att bedriva gårdsförsäljning. I propositionen anges på sidan 108 att *”avgifterna ska alltså spegla kommunens faktiska kostnader för tillståndsprövning och tillsyn över gårdsförsäljningen.”*

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar miljö- och byggnämndens bedömningar i frågan om att ta ut avgifter för tillståndsprövning och tillsyn över gårdsförsäljning och tillstyrker därmed nämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2025-04-16, § 54

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-08

RS AU § 119   Förbeställningstid för serviceresor med mera

Ärendenummer: RS 2024/2083

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regionfullmäktige antar tekniska nämndens förslag till ändring av villkoren för sjukresor på sätt som framgår av upprättade förslag till sjukresebestämmelser och taxa för kollektivtrafik inklusive färdtjänst och sjukresor. Ändringarna gäller från och med 1 juli 2025.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har i fyra olika ärenden föreslagit förändringar avseende sjukresor.

Tekniska nämnden föreslår en ändring i sjukresebestämmelserna från att en serviceresa (sjukresa) av medicinska skäl ska verkställas inom 1 timme från beställning ändras till att den ska verkställas senast inom 1 timme och 30 minuter. Ändringen medför att samplanering av resor till och från sjukhuset blir enklare. Samtidigt införs sjukreselinjer enligt fastställd tidtabell.

Tekniska nämnden föreslår även en ändring av ersättningsnivån för resor med egen bil gällande sjukresor från 1,85 kronor per kilometer till 2,50 kronor per kilometer, vilken är samma ersättningsnivå som skatteverket använder. Ersättningsnivån har inte justerats på 10 år.

Tekniska nämnden föreslår också en ändring av beloppsgränsen för högkostnadskort gällande sjukresor från 1 900 kronor till 2 000 kronor med en årlig indexreglering enligt konsumentprisindex (KPI) samt att införa omvägstid för sjukresor. Omvägstid reglerar hur lång maxtid resenären ska sitta i bil under en resa med färdtjänst. För de längre resorna föreslås omvägstiden bli max 1,5 gånger jämfört med en direktresa och för kortare resor räknas direktresetiden x 0,3 + 15 minuter. I nuvarande sjukresebestämmelser finns ingen sådan reglering.

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslagen kan tillstyrkas med några förtydliganden och har i samråd med teknikförvaltningen inarbetat ändringsförslagen i berörda styrdokument.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till ändring i sjukresebestämmelser

Förslag till ändring i taxa för kollektivtrafik inklusive färdtjänst och sjukresor

Tekniska nämnden 2024-06-17, § 131
Tekniska nämnden 2024-09-18, § 169
Tekniska nämnden 2024-09-18, § 170
Tekniska nämnden 2024-09-18, § 171
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-21

RS AU § 120   Ansökning effektivitetsdelegationen

Ärendenummer: RS 2025/1055

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Region Gotland beslutar att ingå i ansökan till Effektivitetsdelegationen om medel för två regiongemensamma satsningar för att effektivisera hälso- och sjukvården genom att öka regionernas kompetens och förmåga att införa effektiva AI-lösningar samt skapa en plattform för att snabbt och effektivt kunna skala och sprida lösningar som visat sig framgångsrika i en region till övriga regioner.

Sammanfattning

Regeringen har inrättat en effektivitetsdelegation för hälso- och sjukvården med uppdrag att fördela 250 miljoner kronor per år i statsbidrag till regionerna för insatser för att höja effektiviteten i hälso- och sjukvården under perioden 2025–2030. Statsbidraget fördelas utifrån ansökningar där regionerna enskilt eller i samverkan beskriver hur de vill använda medlen och förväntade resultat i form av effektiviseringar inom hälso- och sjukvården och dess administration.

Regionernas olika nätverk (inklusive regiondirektörerna) har identifierat två områden där samarbete mellan samtliga 21 regioner bedöms ge betydande effektivitetsvinster. För dessa områden vill regionerna göra gemensamma ansökningar om statsbidrag.

Regiongemensamt arbete med AI (Område 1)

Det första området handlar om att hjälpas åt att lösa ut hinder för AI-tillämpningar som förväntas ge betydande kvalitets- och effektivitetsvinster. Genom att samarbeta kring att lösa ut hinder för AI-tillämpningar inom exempelvis data, juridik, nytto- och riskanalyser och kompetensutveckling, uppstår samverkansvinster när nödvändiga underlag tas fram en gång i stället för 21 gånger. Dessutom kan tiden till implementering kortas och effektivitetsvinster (exempelvis genom minskad administration) uppnås i potentiellt alla regioner. Regionerna samarbetar redan kring området men statsbidrag innebär en möjlighet att förstärka och accelerera det gemensamma arbetet.

Förslaget innebär en gemensam ansökan om totalt 28 mnkr per år, motsvarande 1 mnkr per region och år för arbetstid för medarbetare från regionerna som bidrar i AI-satsningen samt ytterligare 7 mnkr per år för att möjliggöra koordination och externa resurser för exempelvis juridisk, teknisk eller hälsoekonomisk expertis. Medel fördelas mellan regionerna utifrån omfattning som de bidrar med kompetens.

Skalning och spridning av lyckade lösningar (Område 2)

Det andra området handlar om att utveckla en gemensam process och plattform för att möjliggöra skalning och spridning av lyckade lösningar, både tekniska och organisatoriska. Stora effektivitetsvinster kommer uppstå med ett nationellt ekosystem som möjliggör spridning och skalning av validerade och värdeskapande lösningar.

Förslaget innebär en gemensam ansökan om totalt 25 mnkr per år i 3 år, motsvarande 1 mnkr per region och år för arbetstid för medarbetare från regionerna som bidrar i satsningen med att identifiera, kvalificera och paketera lösningar och erfarenheter samt ytterligare 4 mnkr per år för att möjliggöra teknisk plattform och för att kunna ta in expertresurser som krävs för att möjliggöra enklare skalning, exempelvis juridisk, teknisk-, upphandlings-, införandestöd, generellt metodstöd eller hälsoekonomisk expertis. Medel fördelas mellan regionerna utifrån omfattning som de bidrar med resurser.

Deltagande regioner

För regioner som deltar innebär det ett ansvar att, utifrån sina respektive förutsättningar, bidra med resurser till det gemensamma arbetet och dokumentera vilka effekter det gemensamma arbetet medför i regionen. Den tid som avsätts för det gemensamma arbetet kommer att kompenseras genom sökta medel.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Stefan Hollmark, regiondirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

RS AU § 121   Utblick 2.0 - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2025/709

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Jönköpings läns projekt, Utblick 2.0, med 8,5 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 488 290 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1, under perioden 2025-04-01—2029-03-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet Utblick 2.0 syftar till att stärka innovationskraften och den internationella konkurrenskraften i programområdet Småland och Öarna – Kalmar, Jönköping, Kronoberg och Gotlands län – genom ökat samarbete mellan offentlig sektor, akademi och forskningsinstitut. Arbetet utgår från erfarenheter inom projektet S3-plattformen och Agenda 2030. Huvudaktiviteterna omfattar benchmarking, workshops, internationella studiebesök och kompetensutveckling inom strategiska områden. På lång sikt förväntas projektet generera hållbar tillväxt och internationella samarbeten.

Region Jönköpings län är projektägare och projektet sker i samverkan med Region Kronoberg, Region Kalmar län och Region Gotland. Projektiden är 2025-04-01 – 2029-03-31 och har en total budget på cirka 5,7 miljoner kronor, där Region Jönköpings län ansöker om 488 290 kronor från regionala utvecklingsmedel, 1:1-medel.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 17 - Genomförande och globalt partnerskap. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet Utblick 2.0 överensstämmer med prioritering *Stimulera innovation och förnyelse* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå målet i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: *Innovations- och klustersamverkan ökar mellan regionala och med nationella aktörer*. Projektet bidrar också till insatsområdet: *Benchmarking och internationella samarbeten*. Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet Utblick 2.0 bör prioriteras.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan inkom 2025-03-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-24

RS AU § 122   Uppdrag. Översyn kriskommunikationsplan

Ärendenummer: RS 2025/897

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna informationen.

Sammanfattning

Region Gotland har sedan många år en kriskommunikationsplan, som utvecklats och reviderats vid behov och i samband med händelser som givit nya insikter. En mer omfattande revidering gjordes under 2023 och den nya versionen fastställdes av kommunikationsdirektören 2023-08-31.

Kriskommunikationsplanen är ett stöd i arbetet med kriskommunikation vid en samhällsstörning och innehåller riktlinjer för alla som arbetar operativt med kriskommunikation. Den är i sin nuvarande form en bilaga till LEH-planen (Lagen om extraordinära händelser).

Utifrån att omvärldsläget ständigt förändras och nya samhällsstörningar uppstår, behöver det pågå ett kontinuerligt arbete med att se över planen så att den är operativt användbar i varje situation. Vid varje aktuell händelse som kräver kommunikation, utvärderas kriskommunikationsinsatserna löpande för att ta ställning till om något behöver revideras och förtydligas i planen. Exempel på detta kan vara om behov av nya kanaler uppstår eller om det finns andra målgrupper som kan behöva nås i en särskild händelse. Justeringar av det slaget fastställs i stunden av kommunikationsdirektören.

Clostridiumhändelsen i november 2023 föranledde anpassningar i planen utifrån den löpande uppföljning och utvärdering som gjordes både under och efter själva händelsen. Framtagandet av en checklista för presskonferenser och en riktlinje för att nå svårnådda grupper, var några av de anpassningar som då gjordes.

Även efter sabotage vid vattenanläggningen i mars 2025 utvärderades kommunikationsinsatserna i anslutning till händelsen. Det framkom då att brister i larmkedjor gjorde att kommunikationsfunktionen (KiB) inte larmades. Detta föranledde att kommunikationsarbetet inte fick förutsättningar att kunna startas i ett tidigt skede. För att kommunikationsfunktionen ska kunna kommunicera på ett samordnat, korrekt och snabbt sätt, krävs etablerade rutiner för internt informationsutbyte mellan berörda funktioner/verksamheter inom regionen. Arbeta pågår i regionen med att se över nuvarande krisledningssystem inklusive larmkedjor och beslutsnivåer i händelse av samhällsstörning, i syfte att kunna ha en övergripande och uppdaterad lägesbild för regionen som helhet att kommunicera.

Bedömning

Bedömningen är att kriskommunikationsplanen i sin nuvarande form fungerar väl i sig och uppfyller de krav som ställs utifrån Lagen om extraordinära händelser (LEH). Rutinen att kontinuerligt utvärdera kriskommunikationsplanen utifrån att omvärldsläget ständigt förändras och nya samhällsstörningar uppstår, säkerställer att planen alltid är aktuell och användbar.

Den översyn inom regionen som nu pågår avseende dels riktlinjer för aktiverande och normerande styrdokument och dels delegationsordning som rör krisarbetet, kan i framtiden föranleda en översyn av nomenklaturen för nuvarande kriskommunikationsplan.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Lutteman, kommunikationschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-09

RS AU § 123 Uppdrag. Riktlinje resor i tjänsten

Ärendenummer: RS 2025/862

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 9 september 2025.

Sammanfattning

Många delar av Region Gotlands verksamheter är av sådan art att resor i tjänsten är nödvändiga för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt. Det handlar både om att resa inom Gotland, till och från fastlandet och utomlands. Riktlinjerna är ett stöd för samtliga medarbetare och förtroendevalda när val av resa ska göras.

Genom en genomtänkt reseplanering kan både kostnader och miljöpåverkan minskas. Riktlinjen ska stödja beslutsfattande och främja en långsiktigt hållbar resursanvändning. Riktlinjen ska också underlätta och förenkla för medarbetare och förtroendevalda inom regionen som behöver göra resor i tjänsten.

Nuvarande riktlinje för resor i tjänsten antogs av regionstyrelsen 2019-12-11, RS 2019/1036.

I samband med arbetet med att revidera riktlinjerna för resor i tjänsten, påbörjades även arbetet med att se över befintliga rutiner och styrdokument för tjänsteresor (RS 2024/1979).

Det nu liggande förslaget har tagit hänsyn till de rekommendationer som framkom vid den granskning som gjorts i samband med Region Gotlands engagemang i Hansan.

Ett stort antal medarbetare från Region Gotland har varit delaktiga i arbetet för att få en bred förankring och en riktlinje som tydliggör hur resande i tjänsten ska ske från många olika aspekter såsom arbetsmiljö, miljö och hållbarhet och ekonomi.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att riktlinjen för resor i tjänsten antas i enlighet med förslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR direktör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande Andreas Unger (M) yrkar att ärendet ska återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 9 september 2025 med motiveringen att ytterligare information och förtydligande behöver

tillföras ärendet avseende skillnaderna i riktlinjen för tjänstepersoner och förtroendevalda.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Riktlinje för resor i tjänsten

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-09

RS AU § 124 Återrapportering. Uppdrag. Översyn av rutiner gällande tjänsteresor

Ärendenummer: RS 2024/1777

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 9 september 2025.

Sammanfattning

Vid regionstyrelsen 2024-09-05, § 264 beslutades att regiondirektören får i uppdrag att *göra en översyn av rutiner och styrdokument för tjänsteresor*.

Nedanstående åtgärder i rutiner kring tjänsteresor, som lyftes i samband med granskningen av politikers resor, har tagits omhand och lyfts in i riktlinjen för resor.

Föreslagna åtgärder i utredningen:

- Det bör i riktlinjer för resor i tjänsten framgå att resor enbart ska genomföras om det finns beslut fattat i behörig ordning. Detta bör förtydligas i Regionens riktlinje för resor i tjänsten. Det bör övervägas att besluten skriftligen ska dokumenteras.
- Regionen bör förtydliga vad som menas med resor ”utanför Gotland” och ”längre resor” och om det även innefattar taxiresor till och från flygplats.
- Vidare bör det förtydligas att resor som inte kan genomföras med kollektivtrafik eller bilpool ska bokas genom upphandlad resebyrå.
- Riktlinjen för resor i tjänsten bör kompletteras med att reserapporter alltid ska upprättas efter att en internationell resa har genomförts. Under en övergångsperiod bör Regionen överväga att ha som krav på reserapporter även i samband med nationella resor.
- Regionen bör lägga till i Riktlinje för resor i tjänsten att även om det finns ett uppdrag bör alltid en bedömning göras utifrån förnuft huruvida den aktuella resan är till nytta för Regionen.
- Regionen bör överväga att införa systemstöd där syftet med resan tydligt beskrivs redan vid bokning av resan, exempelvis att det finns ett beslut om att resa och om möjligt diarienummer till beslutet.

I samband med granskningen identifierades även ytterligare behov av åtgärder som rör exempelvis attestrutiner, ärendeberedning med mera. Dessa åtgärder omhändertas inom ramen för ordinarie verksamhetens verksamhetsutveckling.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att återrapporteringen av uppdraget godkänns.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR direktör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande Andreas Unger (M) yrkar att ärendet ska återremitteras för att återkomma till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 9 september 2025 med motiveringen att ytterligare information och förtydligande behöver tillföras ärendet avseende skillnaderna i riktlinjen för tjänstepersoner och förtroendevalda.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-27

RS AU § 125 Återrapportering. Uppdrag. Samordning av bemanningsfrågor

Ärendenummer: RS 2024/2304

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Vid regionfullmäktige 2024-11-18, § 175 gavs regionstyrelsen i uppdrag att utveckla arbetet med samordning kring bemanningsfrågor för en mer ändamålsenlig och resurseffektiv verksamhet.

Återrapportering. Ett uppdragsdirektiv, hållbar bemanning, har tagits fram i syfte att samordna arbetet med att effektivisera, fortsätta utveckla och implementera en, ur flera aspekter, hållbar bemanningsplanering inom Region Gotland. Genom ett strukturerat arbete med fokus på bemanningsplanering, likvärdigt förhållningssätt, en större kontroll på Region Gotlands bemanningsekonomi och resursanvändning och en arbetstidsförläggning i enlighet med aktuell forskning, kan en god arbetsmiljö värnas och rätt förutsättningar för att bemanna utifrån verksamheternas behov göras. Uppdraget syftar till att säkerställa möjligheter att bättre möta kompetensutmaningen och värna om de resurser som redan finns. I detta arbete är det viktigt att säkerställa delaktighet och dialog.

Fem delprojekt föreslås inom ramen för direktivet:

Delprojekt ett handlar om att ta fram ett antal bemanningsstrategier med utgångspunkt i direktivets syfte och mål. Här ska även exempel på kostnadsberäkningar av attraktivitetslösningar tas fram samt särskilda verksamheters specifika förutsättningar och behov belysas. Inom ramen för detta delprojekt ska även en bemanningshandbok förankras och publiceras.

Delprojekt två innefattar att ta fram en internkontrollprocess där avvikelser kan synliggöras, hanteras och återrapporteras på ett systematiskt sätt.

Delprojekt tre innebär att ta fram förslag på stöd som hjälper organisationen med bemanningsplanering. Möjligheter till förenklingar, besparingar, likahantering, stöd och förslag på resursättning för förvaltning och utveckling av systemstödet. Utvecklingsarbetet sker i samråd med Digital utveckling.

Delprojekt fyra ska ta fram en ändamålsenlig metod för personalbudgetering som bidrar till ett likvärdigt förhållningssätt till resursplanering och budgetering av personalkostnader, gemensam och strukturerad planering samt en god kontroll över resursanvändningen. Delprojektet ska titta på eventuella för och nackdelar med att frångå dagens modell med ekonomisk ram för personalkostnader i verksamheter till budgetering av tjänster i verksamheterna.

Delprojekt fem ska utreda vägval kring en samordnad funktion gällande rekrytering och bemanning (gemensamma processer och resurser) för ”en väg in”. En samlad kompetens som medför kvalitetssäkrade processer runt bemanning och rekrytering genom att säkerställa att lagstiftningen följs runt avtal, företräden, turordning samt rätten till tillsvidareanställningen genom konvertering. Även avlastning till regionens samtliga chefer.

Ambitionen är att slutföra delprojekt 1, 2 och 4 under 2025. Delprojekt 3 är uppstartat men kan pågå under en längre period. Det femte delprojektet, gemensam bemanning, har en planerad start 2026 och ska synkroniseras med delprojekt 3.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionfullmäktige att godkänna återrapporteringen av uppdraget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR direktör och Linda Ehrlin Sjöberg, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning att förslag till yttrande ska kompletteras med ytterligare underlag till regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragsdirektiv hållbar bemanning
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-10

RS AU § 126   Omdisponering av exploateringsbudget för år 2025

Ärendenummer: RS 2025/850

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beslutar att omdisponera 11 miljoner kronor inom exploateringsbudget för år 2025 från exploateringsprojekt Industrimark Visby till exploateringsprojekt för kvarteret Järnvägen.

Sammanfattning

Tekniska nämnden beslutade 2025-03-26, § 51, om upphandling för infrastruktur inom exploateringsprojekt kvarteret Järnvägen. Tekniska nämnden beslutade samtidigt att ansöka om finansiellt igångsättningsstillstånd hos regionstyrelsen. Med anledning av beslutet behöver budget omdisponeras inom exploateringsbudgeten för år 2025.

Regionfullmäktige beslutar om omdisponering eftersom regionfullmäktige beslutat om exploateringsplan och budget 2025-2029 per exploateringsprojekt.

För år 2025 finns ett utrymme att omdisponera medel från exploateringsprojekt Industrimark Visby. Med anledning av ovanstående föreslår förvaltningen att omdisponera 11 miljoner kronor inom exploateringsbudget för år 2025 från exploateringsprojekt Industrimark Visby till exploateringsprojekt Kvarteret Järnvägen.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att omdisponering av budget kan ske då det finns utrymme att omdisponera medel inom beslutad exploateringsbudget för år 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ingen påverkan.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en omdisponering av exploateringsbudget är att föredra med anledning av att utrymme finns inom beslutad exploateringsbudget för år 2025.

Då kompletteringsbudget för exploateringsbudget 2025 ska föras över till 2026 kommer förvaltningen föreslå en ny omfördelning till exploateringsprojekt Industrimark Visby för år 2026.

3. Barnperspektiv

Ingen påverkan.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ingen påverkan.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ingen påverkan.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ingen påverkan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-05
Beslutad exploateringsplan och budget 2025-2029

RS AU § 127   Informationsärende. Status exploateringsprojekt

Ärendenummer: RS 2025/824

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

I syfte att hålla tekniska nämnden, miljö- och byggnämnden och regionstyrelsen informerade om status i pågående stadsutvecklingsprojekt och exploateringsprojekt så hålls en muntlig information i respektive nämnd två gånger per år.

Vid regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025 kommer Jenny Iversjö och Anna Ricem från samhällsbyggnadsförvaltningen att informera om status i pågående projekt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-04

Ärendenummer: RS 2025/375

- Upprättat förslag om tilläggsavtal till exploateringsavtal godkänns.

År 2002 antog dåvarande Gotlands Kommun en detaljplan avseende privatägd mark inom fastigheten Öja Botarve 1:11 m.fl, akt 09-P-91. Detaljplanen vann laga kraft 2003-02-27. Del av marken inom planområdet är utlagd som allmän platsmark lokalgata med kommunalt huvudmannaskap vilket innebär att kommunen, så som huvudman, ska äga och förvalta vägområdet inklusive tillhörande belysningsanläggning.

Figur, berört vägområde markerat i rött

För detaljplanens genomförande tecknades ett exploateringsavtal mellan kommunen och byggherren daterat 2003-05-03. Exploateringsavtalet reglerar bland annat att byggherren ska bygga ut de allmänna anläggningarna till den standard som kommunen föreskrev vid tidpunkten för avtalets tecknande. Samt att anläggningarna med erforderliga handlingar ska lämnas över till kommunen efter färdigställande. Exploateringsavtalet har inte blivit fullgjort i den del som avser områdets belysningsanläggning varför förvaltningsansvaret och markområdet i sin helhet aldrig övergått till Region Gotland.

För ett fullgörande av exploateringsavtalet föreslås att Region Gotland och byggherren träffar ett tilläggsavtal. Tilläggsavtalet reglerar att Region Gotland

tar över ansvar för utbyggnad av belysningsanläggningen. Vidare föreslås en kostnadsfördelning mellan byggherren och Region Gotland där byggherren betalar ett bestämt belopp i exploateringsbidrag för investeringen.

Byggherren har godkänt föreslaget avtalsinnehåll och undertecknat tilläggsavtalet inför beslut om godkännande i regionstyrelsen.

Bedömning

Kommunalt huvudmannaskap är ett lagstadgat ansvar som kommunen är skyldig att uppfylla. I och med att berört markområde och förvaltningsansvaret inte övergått till Region Gotland har regionen inte kunnat fullgöra sitt ansvar som huvudman vilket blir till last för de enskilda boende inom planområdet.

Enligt gällande exploateringsavtal äger byggherren ansvaret att utföra anläggningarna till den standard som avtalet föreskriver. Detta är en lägre standard mot den som Region Gotland tillämpar idag. Vidare tillåter Region Gotland numera normalt inte att en byggherre bygger ut allmänna anläggningar som regionen ska vara huvudman för. Därför har förvaltningen förhandlat fram ett förslag om tillägg till exploateringsavtal med byggherren. Tilläggsavtalet föreslår en kostnadsfördelning mellan Region Gotland och byggherren som ger Region Gotland rådighet att bygga ut anläggningen och att byggherren för detta betalar ett bestämt belopp i exploateringsbidrag. Utbyggnaden genomförs som ett investeringsprojekt av teknikförvaltningen. Park- och trafikavdelningen kommer att vara projektägare för investeringsprojektet.

När byggherren betalat in ersättningen kommer samhällbyggnadsförvaltningen att ansöka om lantmäteriförrättning för att marken ska överföras till Region Gotlands angränsande gatu- och parkfastighet.

Förvaltningen föreslår regionstyrelsen att godkänna upprättat förslag om tilläggsavtal till exploateringsavtal.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Det kommunala huvudmannaskapet är en lagstadgad skyldighet enligt 4 kap. 7 § Plan- och bygglagen (PBL). En förutsättning för att Region Gotland ska uppfylla kravet så som huvudman är att regionen säkerställer rådighet över mark samt att anläggningarna har byggts ut till den standard som regionen föreskriver.

Förslag till beslut är en del i att säkerställa att anläggningen byggs ut till den standard som huvudmannen kräver. Rådigheten över mark säkerställs genom ett separat ärende med överenskommelse om fastighetsreglering, vilket ligger inom ramen för tekniska nämndens reglemente med delegation till mark- och exploateringsverksamheten. En sådan överenskommelse är tecknad och

kommer att biläggas ansökan om lantmåteriförrättning efter att byggherren inkommit med betalning avseende exploateringsbidrag. En kommuns möjlighet att avtala om exploateringsbidrag följer av reglerna i 6 kap. 40 § PBL.

Upprättat förslag om tilläggsavtal till exploateringsavtal är förenligt med Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut medför en kostnad för Region Gotland avseende den del som inte täcks av det exploateringsbidrag byggherren ska erlägga. Det finns möjlighet för Region Gotland, med stöd av det gällande exploateringsavtalet, att kräva att byggherren utför belysningsanläggningen enligt avtal eller att begära ersättning för motsvarande belopp. Däremot förlorar Region Gotland då rådighet över att ställa högre eller andra krav på anläggningens standard samt kontroll över arbetenas beskaffenhet vid en utbyggnad. Vidare föreligger det i ett sådant fall risk för att ett avhjälpande eller krav om ersättning behöver hanteras inom ramen för en civilrättsligt vist i domstol. Eftersom parterna i en sådan process bär sina egna kostnader, oavsett utfall i tvistemålet, är bedömningen att ett sådant förfarande riskerar att bli både tids- och kostnadsdrivande jämfört mot att träffa tilläggsavtal enligt förslag till beslut.

Den kostnad som enligt förslag till beslut åläggs Region Gotland tas inom ramen för beslutade investeringsmedel till Park- och trafikavdelningen vid teknikförvaltningen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuell.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Förslag till beslut är positivt ur ett landsbygdsperspektiv då det verkar för att säkerställa att Region Gotland kan fullgöra sitt ansvar så som huvudman inom berört planområdet inom ett landsbygdssamhälle.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuell.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-03-27

Exploateringsavtal daterat 2003-05-06

Tillägg till exploateringsavtal

RS AU § 129   Handlingsplan för bostadsförsörjning

Ärendenummer: RS 2023/1225

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

I ”Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383)” anges att varje kommun ska planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Handlingsplanen ska tydliggöra kommunens bostadspolitiska mål samt hur kommunen vill använda de verktyg man förfogar över.

Den modell som Region Gotland valt att arbeta med för bostadsförsörjning består av en handlingsplan och en lägesrapport. I handlingsplanen behandlas olika gruppers behov av bostäder och vilka verktyg som Region Gotland har att förfoga över. Lägesrapporten fungerar som en årlig uppföljning.

Som bostadspolitisk vision för Gotland föreslås, *”Goda bostäder för alla gotlänningar i livets alla skeden”*. Vilket är en grundläggande förutsättning för det långsiktiga arbetet med att genomföra den regionala utvecklingsstrategin med dess mål och prioriteringar. Den bostadspolitiska visionen har tre mål:

- Gotland har ett brett bostadsutbud där efterfrågan möter behoven
- Gotland har goda förutsättningar för ett hållbart bostadsbyggande som möter efterfrågan och behov.
- Gotland tillgodoser behovet av bostäder för grupper med särskilda behov

Kopplat till målen finns tio konkreta åtgärder, som har indikatorer som ska följas upp årligen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att handlingsplanen för bostadsförsörjning kommer att utgöra en del i Region Gotlands styrmodell och genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) – Vårt Gotland 2040. Åtgärderna ska leda till uppfyllelse av målen som har koppling till den regionala utvecklingsstrategin.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning sänds på remiss till förvaltningar, nämnder, organisationer och andra instanser som berörs (enligt sändlista). Remissperiod 22 maj 2025 till 22 augusti 2025 och därefter godkännande i regionfullmäktige i december 2025.

Bedömning

Handlingsplanen är ett lagstadgat styrdokument och ska i kraft av del av Region Gotlands styrmodell, kunna utgöra ett stöd i genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) – Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att föreliggande förslag till handlingsplan för bostadsförsörjning ger en god bild av bostadsbehovet och att planens åtgärdsförslag är relevanta och har goda möjligheter att ge avsedd effekt.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning för att skickas på remiss (enligt sändlista). Remissperiod maj 2025 till augusti 2025 och därefter godkännande i regionfullmäktige i december 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan till bostadsförsörjning har rättslig grund genom ”Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383)”.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller de ekonomiska perspektiv som behandlas inom varje del av handlingsplanen som rör ekonomi och mål 2: hållbart bostadsbyggande.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning har tagit hänsyn till barnperspektivet och uppfyller FN:s konvention om barnets rättigheter som införlivades i svensk lag 1 januari 2020: ”Barn har rätt till skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat.”

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller jämställdhetsperspektivet. Handlingsplanen täcker in alla olika samhällsgruppers bostadsbehov och innebär därmed ökade möjligheter till bostadsbyggande för alla individer i samhället.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller landsbygdssäkring och det geografiska perspektivet. Handlingsplanen tar upp och behandlar bostadshoven utifrån ett Gotlandsperspektiv och ger därmed möjligheter till bostadsbyggande över hela ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller klimat- och miljöperspektivet, bland annat genom mål 2: Hållbart bostadsbyggande.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Caroline Thomasson, bostadsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att redaktionella ändringar ska göras i underlaget inför regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Handlingsplan för bostadsförsörjning
Lägesrapport 2026-2029 till Handlingsplan för bostadsförsörjning
Sammanställning av dialogmöten och dialogsamtal
Sändlista för remissmissiv
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-27

RS AU § 130 Regional cykelplan

Ärendenummer: RS 2023/1422

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regional Cykelplan för Gotland 2025–2035 fastställs.

Sammanfattning

På uppdrag av regionstyrelsen, 2023-06-13, § 222, har regionstyrelseförvaltningen tagit fram en regional cykelplan för Gotland. Den regionala cykelplanen gick på remiss mellan 25 oktober 2024 till 31 januari 2025. Nitton remissvar inkom och sammanfattas i en remissammanställning. Efter remissen har ett antal förändringar genomförts i cykelplanen. Större innehållsmässiga förändringar markeras i gult i den regionala cykelplanen.

En regional cykelplan är ett samlat regionalt vägledande dokument för utveckling av ökad och säker cykling. Syftet med en regional cykelplan för Gotland är att:

- Främja ökad och säker cykling i regionen.
- Förankra gemensamma mål, strategier och prioriteringar för cykling.
- Bidra till att realisera målen i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och dess tre genomförandeprogram, och till att uppnå andra övergripande mål.
- Ge underlag till prioritering av åtgärder i Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur.
- Den regionala cykelplanen ställer upp målet att cykelresorna (tramp- och elcykel) ska utgöra 20 procent av alla resor på Gotland 2035. År 2023 var andelen 12 procent.

Den regionala cykelplanen innehåller fyra prioriteringar för att främja ökad och säker cykling över hela Gotland: Fysisk planering för främjad cykling, Fler kombinationsresor, Ökad vardagscykling och Cykling för rekreation och turism. Dessa bryts ned i insatser och aktiviteter som beskriver hur arbetet med cykelfrågor kan tas vidare på regional nivå.

Den regionala cykelplanen innehåller även en cykelinfrastrukturdel med prioritering av stråk där tillgängligheten för cykeltrafik behöver säkerställas. Cykelinfrastrukturdelen omfattar inte det kommunala vägnätet i Visby och tätorterna utan är avgränsad till vägnätet utanför Visby och tätorter. Den regionala cykelplanen utgör ett underlag för fortsatt utredning av respektive stråk, innan åtgärderna är möjliga att prioritera in för genomförande i Gotlands länsplan för transportinfrastruktur.

Uppföljning av den regionala cykelplanen sker i det löpande arbetet med genomförande av Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur genom kontinuerliga avstämningar mellan Region Gotland och Trafikverket. Vartannat år kallas centrala aktörer till workshop med fokus på uppföljning för att säkerställa att arbete med insatser och aktiviteter sker. Regionstyrelsen ska tillställas lägesrapporter i samband med det. Uppföljning av måluppfyllelse görs genom regional resvaneundersökning var femte år. Ett tydligt inspel från remissinstanserna var att det krävdes en tydligare ansvarsfördelning i planen och det är genomfört, liksom förtydliganden av insatser och aktiviteter samt hur uppföljning ska ske, för att skapa så stor framdrift som möjligt.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den regionala cykelplanen kommer att hjälpa Region Gotland att fokusera arbetet avseende cykelåtgärder. För att främja ökad cykling är förbättrad cykelinfrastruktur viktigt. Den prioritering och det utpekandet som görs i den regionala cykelplanen kommer att hjälpa Trafikverket att prioritera utredningsresurser och är därför ett första viktigt steg för förbättrad cykelinfrastruktur. För att cyklingen ska öka krävs dock mer än infrastrukturdelarna, och det är det som sammanställs i den andra delen av den regionala cykelplanen. Det är något som bland annat Trafikverket lyfter i sitt remissvar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att främjande av cykling är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv då studier visar att varje investerad krona i cykelinfrastruktur ger mångfalt tillbaka. Åtgärder på de stråk och sträckningar som pekats ut i detta ärende finansieras genom länsplan för regional transportinfrastruktur. De aktiviteter som identifieras i cykelplanen kommer att kräva resurser i form av arbetstid, men är i linje med vad Region Gotland arbetar med och ska arbeta med för att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin och därför något som bör integreras i verksamheten. Cykelplanen löper över tio år, och det finns därför även möjlighet att fasa in åtgärder.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen kan bidra positivt ur ett barnperspektiv, inte minst om den kan hjälpa till att underlätta för barn att cykla till skola och fritidsaktiviteter. Här blir det viktigt att ta tillvara på de lärdomar som kommer ur tidigare projekt, vilket också lyfts med som en aktivitet i planen.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt för kvinnor och män. I en undersökning gjord av SCB 2024 ligger Gotlands kommun på plats 63 av 290 kommuner avseende andel anställda med möjlighet att cykla mellan bostad och arbete inom 15 minuter (42 procent). 44 procent av kvinnorna respektive 40 procent av männen har den möjligheten. Främjad cykling skulle gynna dessa resor.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen bidrar till att binda ihop hela Gotland genom att identifiera stråk och sträckor över stora delar av ön. Till skillnad från Visby Cykelplan fokuserar den regionala cykelplanen på det regionala perspektivet och att binda ihop tätorter och målpunkter med lite längre avstånd med varandra.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt ur ett klimat- och miljöhänsen. I det fall en cykelresa kan ersätta en bilresa minskar utsläppen och/eller belastningen på vägarna. Med ett minskat behov av hårdgjorda ytor för bilar förbättras dessutom möjligheten till avrinning vilket är viktigt också ur ett klimatanpassningsperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regional Cykelplan Gotland 2025–2035 efter remiss
Remissammanställning Regional Cykelplan Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31

RS AU § 131   Cykelfrämjande åtgärd väg 148

Ärendenummer: RS 2025/1027

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beslutar att Region Gotland går vidare med breddning av del av väg 148 i enlighet med Trafikverkets förslag.

Sammanfattning

Region Gotland ges möjlighet att prioritera in en åtgärd för främjad cykling på del av väg 148 inom ramen för Trafikverkets pågående vattenskyddsprojekt. Sträckan som avses är mellan Visby och vägskalet till Väskinde, en etapp om 5,5 kilometer. Trafikverket har efter en fråga från Region Gotland tittat på möjligheten att lägga in åtgärder för förbättrade cyklingsmöjligheter i projektet och kommit till slutsatsen att det går att tillskapa en breddning av vägrenen, en meter på var sida om vägen, för att möjliggöra cykling och gång i vägren. Kostnaden beräknas till 45-55 miljoner kronor. Det höga beloppet grundar sig i att Trafikverket vid en vägbreddning av något slag måste göra om diken.

Breddningen skulle inte utgöra en fullskalig cykelväg eller ett cykelfält i dess rätta bemärkelse och kan därför utifrån Trafikverkets nuvarande riktlinjer inte skyltas som cykelväg, men skulle i praktiken utgöra en vägren möjlig att cykla i.

Trafikverket önskar besked så snart som möjligt, och senast i slutet av augusti, om Region Gotland vill genomföra denna åtgärd inom ramen för vattenskyddsprojektet. Preliminärt genomförs åtgärden 2027–2028. Utifrån ett planeringsperspektiv i länsplanen passar det bra, då det tidigt i nästa planperiod kommer att vara brist på andra åtgärder att prioritera in för genomförande.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget om breddning av del av väg 148 för att möjliggöra cykling i vägren ligger i linje med ambitionerna i översiktsplanen och med prioriteringen i remissversionen av Gotlands Regionala Cykelplan 2025–2035. Risken med att inte genomföra åtgärden i samband med projektet för vattenskyddsåtgärder är att tillskapandet av bättre cykelmöjligheter längs sträckan kommer att behöva ske till en högre kostnad längre fram i tiden. Regionstyrelseförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att Region Gotland ska nyttja möjligheten till att bredda vägsträckan i fråga i samband med projektet för vattenskyddsåtgärder.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget om breddning av del av väg 148 för att möjliggöra cykling i vägren ligger i linje med ambitionerna i översiktsplanen och med prioriteringen i remissversionen av Gotlands Regionala Cykelplan 2025–2035. Risken med att inte genomföra åtgärden i samband med projektet för vattenskyddsåtgärder är att tillskapandet av bättre

cykelmöjligheter längs sträckan kommer att behöva ske till en högre kostnad längre fram i tiden. Det finns även risk att vattenskyddsåtgärderna i sådana fall skulle behöva göras om. Att sträckan inte kommer att kunna skyltas eller benämnas som en cykelväg är en nackdel. Samtidigt skulle det sannolikt komma till en högre kostnad med den typen av genomförande. Skrivningar i översiktsplanen ger stöd för att undersöka mindre kostsamma lösningar för genomförande.

Att genomförandet ligger så pass tidigt i planperioden, 2027–2028, gör att nyttjandet av länsplanemedel optimeras. Trafikverkets bedömning är nämligen att det saknas andra utredda åtgärder som kan uppfylla länsplanens nuvarande ambition för planperioden 2026–2029. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det, även om breddningen genomförs, kommer att gå att planera för en sommarcykelväg på Fårö längs med väg 702, om regionfullmäktige väljer att göra det. Själva produktionen av den vägen skulle ändå inte kunna påbörjas innan tidigast år 2029 eftersom den måste föregås av en vägplaneprocess. Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att väg 148 Visby–Bro är prioriterad framför väg 699 utifrån beslut i översiktsplan och förslag till prioritering i remissversionen av Gotlands Regionala Cykelplan 2025–2035 regional cykelplan. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland ska nyttja möjligheten till att bredda vägsträckan i fråga i samband med projektet för vattenskyddsåtgärder.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att åtgärden kommer att belasta länsplanen med mellan 45 och 55 miljoner kronor. Om åtgärden genomförs vid ett senare tillfälle är det stor sannolikhet att den blir dyrare, beroende på vilken typ av åtgärd som skulle föreslås.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det är positivt ur ett barnperspektiv att möjliggöra för ökad gång och cykling. Dock handlar det inte om en separerad gång- och cykelväg, vilket hade varit en säkrare lösning.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att åtgärden förbättrar möjligheten för boende i Väskinde att ta sig till Visby till fots eller på cykel.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att åtgärden är cykelfrämjande vilket är positivt ur ett klimat- och miljöperspektiv. Själva byggskedet har sannolikt en negativ påverkan på klimat och miljö.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-04

RS AU § 132   Remiss. Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt

Ärendenummer: RS 2025/522

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen överlämnar förslag till yttrande till Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att utreda, förbereda och vidta nödvändiga åtgärder för att ge kommunala och regionala myndigheter möjlighet att komplettera det statliga utbudet av flyglinjer med allmän trafikplikt. Rapporten är utsänd på remiss med sista svarsdatum den 30 maj 2025.

Allmän trafikplikt är krav som behörig myndighet (för Sveriges del Trafikverket) definierar för att sörja för regelbunden lufttrafik av allmänt intresse, som ett flygbolag inte skulle ha något eget kommersiellt intresse av att bedriva i samma omfattning eller på samma villkor utan att få ersättning. EU:s lufttrafikförordning styr under vilka förutsättningar och på vilket sätt en medlemsstat kan upphandla regelbunden lufttrafik.

Trafikverket förordar att utökade krav i statliga linjer respektive införande av allmän trafikplikt på ytterligare linjer hanteras i två olika processer. Om en kommun/region har behov av att utöka kraven i trafikplikten för det statliga utbudet av flyglinjer utöver statens grundutbud hanteras detta inom ramen för Trafikverkets ordinarie utredningsprocess. Kommunen/regionen kan i samband med Trafikverkets remissförfarande avseende utredningen ansöka om utökade krav. Om en kommun/region har behov av att införa allmän trafikplikt på ytterligare, icke-statliga, flyglinjer föreslås det hanteras löpande när kommunen/regionen bedömer att behov uppstår. Trafikverket föreslår att beslut om allmän trafikplikt fattas av Trafikverket även för dessa linjer och att de ansvarar för att pröva om förslaget är lämpligt och förenligt med EU:s lufttrafikförordning.

Visby flygplats trafikeras av kommersiell trafik och i dagsläget omfattas inte flygtrafiken till och från Gotland av allmän trafikplikt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotlands remissyttrande framförallt ska fokusera på behovet av att staten måste ta ett större ekonomiskt ansvar för den upphandlade trafiken, med ett särskilt fokus på ö-läget, omställning och beredskap.

Bedömning

Förslaget om process för utökning av kraven på de statliga linjerna är inte aktuellt för Gotland eftersom flyglinjen till Gotland inte utgörs av allmän trafikplikt idag. Förslaget om införande av allmän trafikplikt på icke statliga flyglinjer skulle kunna bli aktuellt för Gotland, men är kanske inte så sannolikt förutom vid extraordinära händelser så som pandemin, eftersom flygmarknaden Visby-Stockholm är förhållandevis stor.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotlands remissyttrande framförallt ska fokusera på behovet av att staten måste ta ett större ekonomiskt ansvar för den upphandlade trafiken, med ett särskilt fokus på ö-läget, omställning och beredskap.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Dnr LI2025/00230. Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet
inkom 2025-02-27

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-04

RS AU § 133   Remiss. Revidering av länets Energi- och klimatstrategi

Ärendenummer: RS 2025/576

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Region Gotland har fått tillfälle att yttra sig över Länsstyrelsens förslag till revidering av den Energi och klimatstrategi som Länsstyrelsen tog fram år 2019.

Ärendet har beretts i samverkan mellan tjänstepersoner på samhällsbyggnadsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen. Region Gotlands förslag till yttrande tar bäring på Vårt Gotland 2040, Översiktsplan 2040 och Region Gotlands energiplanering.

Sammanfattningsvis har förslaget till reviderad strategi vuxit i omfång, jämfört med nuvarande strategi. Det är naturligt eftersom det hänt mycket på energiområdet sedan 2019. Men vägledningen som strategin förväntas ge har inte blivit tydligare.

Länsstyrelsernas Energi- och klimatstrategier tas fram, eller revideras, efter uppdrag i respektive regleringsbrev. De ska ge regional vägledning i förhållande till de långsiktiga klimat- och energimål som riksdagen har beslutat om. Länsstyrelsen ska också ta särskild hänsyn till den Regionala utvecklingsstrategin.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att förslaget till yttrande bör godkännas och lämnas till Länsstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att redaktionella ändringar ska göras i underlaget inför regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Länsstyrelsen i Gotlands län, inkommen 2025-03-14

Yttrande förslag daterat 2025-04-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-07

RS AU § 134   Remissyttrande. Föreskrifter och skötselplan för Bästeträsk nationalpark

Ärendenummer: RS 2018/1262

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Naturvårdsverkets andra remiss kring det formella inrättandet av nationalparken gäller förslaget till föreskrifter och skötselplan; två centrala dokument i all förvaltning av skyddade områden. Föreskrifter kan bland annat reglera sådant som normalt är tillåtet enligt allemansrätten. Samtidigt får föreskrifterna inte vara mer ingripande än vad som är motiverat av skyddsbehovet. Skötselplanen ska beskriva den skötsel som krävs för att nå målen för de prioriterade naturvärdena och upplevelsevärdena.

Förslaget till föreskrifter och skötselplan har förankrats i den myndighetsgemensamma arbetsgrupp kring nationalparksbildandet där Region Gotland ingår. Naturvårdsverket och Länsstyrelsen på Gotland har under framtagandet också diskuterat detaljer i föreskrifterna med många olika intressegrupper, exempelvis rättighetsinnehavare av olika slag.

Regionstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till yttrande som utgår från att beskriva eventuella konsekvenser från tre perspektiv:

- allmänhetens tillgång till det område som kommer bli nationalpark och vad som kommer vara tillåtet respektive inte tillåtet jämfört med idag,
- Region Gotlands rättighet att med stöd av vattendom använda Bästeträsk som råvattentäkt för den allmänna vattenförsörjningen samt
- huruvida Region Gotlands övriga verksamheter exempelvis vägunderhåll, kollektivtrafik, badplatser, offentliga toaletter med mera påverkas.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att föreskrifterna ger goda förutsättningar för ett hållbart friluftsliv som tar hänsyn till känsliga områden inom nationalparken samtidigt som besök och naturturism främjas.

Bedömning

När det gäller föreskrifter och skötselplan till den blivande nationalparken har Region Gotland tre centrala, allmänna intressen att bevaka.

Det första är hur allmänhetens tillgång till det område som kommer bli nationalpark och vad som kommer vara tillåtet respektive inte tillåtet jämfört med idag. Som redan nämnts är stora delar av området idag skyddade som naturreservat och/eller Natura 2000.

Naturvårdsverket har tillsammans med de i nationalparksprojektet ingående myndigheterna, bland annat Region Gotland, strävat efter nationalparksföreskrifter ska vara väl avvägda och enbart reglera sådant som verkligen behöver regleras för att uppnå syftet med nationalparken. Föreskrifterna bedöms ge goda förutsättningar för ett hållbart friluftsliv som tar hänsyn till känsliga områden inom nationalparken samtidigt som besök och naturturism främjas.

Denna strävan har bland annat medfört att vissa aktiviteter som ofta är förbjudna i andra nationalparker föreslås vara tillåtna. Detta gäller till exempel att:

- plocka icke fridlysta örtartade kärlväxter (till exempel blommor),
- fiska för husbehov i sjöar och vattendrag (för de som har fiskerätt, dvs. samma förhållanden som idag).
- tälta i nästan hela nationalparken,
- cykla och rida i hela nationalparken, och
- under en stor del av året göra upp eld med medhavd eller tillhandahållen ved i nästan hela nationalparken.

Hundar är tillåtna i så gott som alla svenska nationalparker, dock med koppeltvång året runt och med ytterligare restriktioner där det bedrivs renskötsel. Bästeträsk kommer ha relativt fria regler kring hundar, med koppeltvång enbart under perioden 1 mars till 20 augusti. Nyttjandet av jakthundar kommer ha speciella regler.

När det gäller mer specialiserade fritidssysselsättningar, som många men inte alla ägnar sig åt, som exempelvis jakt, fiske, stigcykling, ridning, orientering, vattensporter, camping, drönarflygning med mera konstaterar regionstyrelseförvaltningen att Naturvårdsverket även där i möjligaste mån försökt tillmötesgå så många intressen som möjligt och hela tiden vägt dessa mot hur natur- och upplevelsevärdena kan påverkas.

Ett av många exempel: Så länge man följer terrängkörningslagen kommer det även fortsättningsvis vara tillåtet att övernatta i husbilar och husvagnar i nationalparken, men det införs en gräns på två dygn på samma plats för att undvika risken att områden upplevs privatiserade och på så sätt påverkar upplevelsevärdena negativt för andra. Samma tvådygnsregel gäller för övrigt även camping med tält, med möjlighet för Länsstyrelsen att ge längre tillstånd för lägerverksamhet och liknande. Två dygn är i paritet med den vanliga allemansrätten, där den vanligaste tolkningen är att mer än ”en eller ett par” dygns camping på en och samma plats alltid kräver markägarens tillstånd.

Som brukligt i svenska nationalparker innehåller föreskrifterna inget förbud mot att bedriva kommersiell verksamhet, till exempel att arrangera aktiviteter med betalande gäster. Större evenemang, exempelvis tävlingar i olika former, kommer vara tillståndspliktigt först när antalet deltagare överstiger 100.

Det andra allmänna intresset som Region Gotland förvaltar är rätten att genom vattendom använda Bästeträsk som råvattentäkt för den allmänna vattenförsörjningen. Teknikförvaltningen konstaterar i sin tjänsteskrivelse att nationalparkens föreskrifter kommer innehålla generella undantag för underhåll, reglering med flera aktiviteter kopplade till detta vattenuttag. Nationalparkens föreskrifter förväntas därför inte innebära några negativa konsekvenser för Regionens nuvarande vattenuttag.

Region Gotland har aviserat ett förväntat ökat dricksvattenbehov i framtiden, vilket kan medföra behov av en ny vattendom som skulle medge ett ökat vattenuttag från Bästeträsk. Föreskrifterna är därför så konstruerade att det generella undantaget för Region Gotland att dämna, reglera och leda bort vatten i Bästeträsk kommer vara i enlighet med *gällande* vattendom och inte i enlighet med *vid tidpunkten för beslutet om nationalparksföreskrifter gällande* vattendom. Det är en mycket viktig skillnad som ger Region Gotland flexibilitet inför framtiden.

Det tredje allmänna intresset som Region Gotland förvaltar är ansvaret för service i form av vägar (mestadels i samhällena), kollektivtrafik, badplatser och offentliga toaletter. Inte heller på detta område ser tekniska nämnden att föreskrifterna och/eller skötselplan har någon inverkan på dessa verksamheter. Det finns för övrigt inga kommunala vägar, badplatser eller offentliga toaletter i nationalparksområdet.

När det gäller vägar innehåller föreskrifterna ett generellt undantag för underhåll av både vägbanor och de anordningar som hör till vägområdet. Kollektivtrafik passerar genom området men berörs inte av föreskrifterna och/eller skötselplan.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tar i ett tjänsteyttrande upp en intressant fråga som ytterst handlar om vilken tyngd föreskrifterna har när det gäller potentiella målkonflikter mellan parkens natur- och upplevelsevärden och verksamheter utanför parken. Exemplet som tas är att inom nationalparken kommer man inte få anlägga master eller vindkraftverk, eftersom det bedöms påverka nationalparkens upplevelsevärden negativt. Eftersom sådana konstruktioner är höga och syns på långt håll kan de ge samma effekt på upplevelsevärdena om de uppförs utanför nationalparken.

Upplevelsevärden är naturligtvis subjektiva, så hur mycket man som besökare kommer störas visuellt och av ljud från konstruktioner och mänsklig aktivitet är individuellt.

Lagstiftningen är dock tydlig på denna punkt. Föreskrifter och skötselplan gäller bara inom parken. Utanför nationalparken provas anmälnings- eller tillståndspliktiga verksamhet precis som vanligt enligt gängse rutiner och lagrum. En nationalpark har ingen buffert- eller skyddszon.

Som brukligt kommer föreskrifter och skötselplan följas upp löpande av Naturvårdsverket och ändras när behov uppstår.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jonas Nilsson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att redaktionella ändringar ska göras i underlaget inför regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss Föreskrifter och skötselplan för planerad nationalpark på norra Gotland daterad 2025-02-07

Tekniska nämnden 2025-04-16, 83

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-09

Förslag till yttrande daterat 2025-05-22

RS AU § 135   Remissyttrande. Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning

Ärendenummer: RS 2025/873

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Region Gotland har fått möjlighet att yttra sig över promemorian Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning.

Promemorian innehåller förslag om en ny tidsbegränsad statlig ersättning (jobbpremie) till den som under viss tid har fått försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen (2001:453) och som därefter får inkomst av anställning och inte längre får försörjningsstöd. Syftet med jobbpremien är att öka de ekonomiska drivkrafterna till arbete och självförsörjning. I promemorian föreslås att premien regleras i en ny förordning om statlig jobbpremie.

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 9 juni 2025. För att möjliggöra en beredning som inkluderar bland annat förankring med socialförvaltningen planerar regionstyrelseförvaltningen att ärendet hanteras enligt följande. Vid regionstyrelsens arbetsutskott den 24 april presenteras innehållet i promemorian och arbetsutskottet får möjlighet att ge inspel om utformningen av yttrandet. Regionstyrelseförvaltningen tar därefter fram ett förslag till remissyttrande för beslut vid regionstyrelsens sammanträde den 22 maj.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jim Enström, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Promemoria. Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning - inkom 2025-03-24

Remissmissiv PM jobbpremie inkom 2025-03-24

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-03

RS AU § 136   Medborgarförslag. Restaurangtorg på Visby lasarett

Ärendenummer: RS 2020/726

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag gällande restaurangtorg Visby Lasarett har inkommit till regionstyrelseförvaltningen. Medborgarförslaget lyfter det restaurangtorg utanför Ica Maxi, Visby, som lanserades under coronapandemin med take-aways från flera av öns lokala restauranger, som förslag till matutbud på Visby Lasarett. Det beskrivs att anställda vid en av regionens största arbetsgivare, Visby Lasarett, står helt utan möjlighet att köpa mat under kvällar och helger. Vidare står i förslaget att det vore fantastiskt om matutbudet på lasarettet kunde breddas samtidigt som det lokala näringslivet gynnades, särskilt vintertid. Möjligheten för anställda, och kanske även patienter, att köpa matlådor från restauranger skulle innebära ett lyft för matutbudet på sjukhuset samt att personalnöjdheten och attraktiviteten för Visby Lasarett som arbetsgivare troligtvis skulle öka i samma veva.

Utgångspunkt är följande lagar, riktlinjer och policy:

- Region Gotlands Mat och måltidspolicy, fastställd av regionstyrelsen.
- De nordiska näringsrekommendationerna (NNR).
- Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider på sjukhus.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen, avdelning Måltid, beskriver nedan hur utbudet i restaurangen på Visby Lasarett ser ut idag samt Livsmedelsverkets rekommendationer för måltider på sjukhus.

Medborgarförslaget inkom under pandemin år 2020. Förutsättningarna samt utbudet från Avdelning Måltid ser idag något annorlunda ut mot 2020. Under det senaste året har en renovering genomförts i restaurangen och måltidsmiljön har uppdaterats. Menyn och kvalitén på måltiderna har även förhöjts i samband med förbättrade möjligheter i serveringslinjen i restaurangen. Återkoppling från matgästerna är av stor vikt i utvecklingsarbetet kring måltiderna i restaurangen och tas med i menyplaneringen av restaurangens meny. Avdelning Måltid följer andra kommuners utvecklingsarbeten gällande restaurangutbud på sjukhus.

I restaurangen erbjuds upp mot fyra alternativ, varav minst ett vegetariskt. Det förekommer även att mat som har kunnat tas tillvara från tidigare serveringar erbjuds som ytterligare alternativ. I tillägg finns det alltid ett utbud av frysta

och kylda portioner att köpa i restaurangen under öppettiderna. Utöver restaurangens utbud finns även en varumaskin i lasarettets entré som är öppen dygnet runt men som ej drivs av Avdelning Måltid. I tillägg finns idag ett flertalet större privata måltidsleveranstjänster som bland annat levererar kvällar och helger som alternativ.

Öppettiderna i restaurangen är anpassade utifrån när det är flest personal, besökare och patienter på lasarettet vilket är dagtid och fram till 15-15.30-tiden på eftermiddagen.

Avdelning Måltid arbetar utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer och Nordiska närings rekommendationer som baseras på den senaste aktuella forskning kring mat och hälsa. I Livsmedelsverkets Nationella riktlinjer för måltider på sjukhus står det beskrivet; ”Maten som erbjuds i kafeterior, kiosker och restauranger påverkar vad patienter, personal, studenter och besökare väljer att äta. Ett gott, hälsosamt och miljösmart utbud underlättar för alla på sjukhuset att göra hållbara val och är därför en viktig del i ett hälsofrämjande arbetssätt. I en verksamhet där hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande sjukvård bedrivs handlar det ytterst om trovärdighet.”. Vidare beskrivs; ”Sjukhuset bör aktivt styra utbudet så att hållbara val för både hälsa och miljö uppmuntras och utbudet av ohållbara livsmedel begränsas. De hållbara valen kan lyftas fram genom ökad tillgänglighet, synlig placering och förmånlig prissättning.”. ”I de fall sjukhuset inte driver kafeterior, restauranger, kiosker och varuautomater i egen regi bör man vid upphandlingen av dessa verksamheter ställa krav på samverkan kring utbud, exponering och marknadsföring.”.

Konceptet som beskrivs i medborgarförslaget var en tillfällig lösning som Ica Maxi hade under pandemin och restaurangtorget har utgått efter pandemin.

Utifrån ovan aspekter föreslår regionstyrelseförvaltningen att fortsätta enligt nuvarande restaurang och koncept som Avdelning Måltid driver idag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2020-04-22

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-06

RS AU § 137 Sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2026

Ärendenummer: RS 2025/1093

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Förslaget till sammanträdesplan för 2026 har tagits fram av regionstyrelseförvaltningens kansli.

Vid framtagandet har hänsyn tagits till SKR:s sammanträden och beredningar. Hänsyn har också tagits till regionstyrelsens beslut (1 april 2025 § 122) att *"Majoritetens budgetförslag ska presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats"*. För arbetsutskottet i maj 2026 har dock justering gjorts utifrån den halvdag som infaller före Kristi himmelsfärdsdag den 13 maj 2026. I sammanträdesplanen för 2026 har två dagar avsatts för regionfullmäktige i juni.

Sammanträdesplanen är avstämd med regionfullmäktiges presidie, regionstyrelsen, regiondirektören och regionstyrelseförvaltningens ledningsgrupp. Sammanträdesplanen har också presenterats för nämndsekreterarnätverket.

Vid framtagandet har en utgångspunkt varit att lägga en sammanträdesplan som möjliggör och ger utrymme för en förbättrad kvalitet i ärendeberedningsprocessen, där ambitionen är att öka kvaliteten på underlag, skapa en struktur för att arbeta uppdrags- och ärendedrivet, skapa utrymme för en bred förankring genom tjänstepersonsberedning samt att skapa utrymme för inläsningar av handlingar och protokoll.

Bedömning

Bedömningen är att framtaget förslag till sammanträdesplan är väl förankrad och ligger i linje med det uppdrag regionstyrelseförvaltningen har att förbättra kvaliteten i ärendeberedningsprocessen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Malm, kanslichef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att redaktionella ändringar ska göras i underlaget inför regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Sammanträdesplan 2026, Förslag 1

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-14

RS AU § 138   Regiondirektörens information

Sammanfattning

Stefan Hollmark, regiondirektör, informerar regionstyrelsens arbetsutskott om de senaste besluten från de olika nämnderna.

RS AU § 139   Övrig fråga. Nämndinitiativ från Centerpartiet

Ärendenummer: RS 2025/1144

Sammanfattning

Eva Ahlin (C) informerar om att hon avser att väcka ett nämndinitiativ gällande "Färjan är Gotlands landsväg – men med alldeles för höga priser" vid regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.

Saga Carlgren (V) yrkar med instämmande av Oscar Lindster (S) bifall till nämndinitiativet.

Ordförande informerar om att nämndinitiativet ska väckas i nämnd och att nämndinitiativet därmed hanteras vidare vid regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025.